

KS. WŁADYSŁAW PILARCZYK

TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ ORAWY

Korzeniami swymi Towarzystwo Przyjaciół Orawy sięga lat 30. XX w., kiedy to na zjeździe w Krakowie (30 III 1931) z inicjatywy ks. Antoniego Sikory powołany został Związek Spisko-Orawski, który na II Zjeździe (9 VII 1936) przyjął nazwę: Związek Górali Spisza i Orawy. Związek działał do wybuchu II wojny światowej w 1939 r. Po jej zakończeniu władze komunistyczne uniemożliwiły jego odrodzenie. Wszelkie podejmowane próby spełzły na niczym. Warto w tym miejscu podkreślić, że władze Polski Ludowej zarejestrowały natomiast i pozwalały swobodnie działać na tym terenie Towarzystwu Kulturalnemu Czechów i Słowaków.

Po 49 latach nieobecności polskiej organizacji na polskiej Orawie 15 X 1988 r. na I Walnym Zjeździe w Krakowie powstało Towarzystwo Przyjaciół Orawy, zrzeszające rodowitych Orawiaków i ludzi, którzy tym skrawkiem polskiej ziemi, jej mieszkańcami i kulturą zostali zauroczeni¹.

Towarzystwo Przyjaciół Orawy postawiło sobie bardzo ambitne cele:

1. Pozyskanie nowych członków spośród mieszkańców Orawy, jak również wykładowców uczelni krakowskich i wszystkich miłośników tego regionu
2. Wydawanie własnego czasopisma, kwartalnika *Orawa*, gdzie zamieszczanoby artykuły dotyczące problemów Orawy, w tym jej

---

¹ Założycielem TPO jest wielki miłośnik Orawy Leon Rydel, który w 1935 r. był nauczycielem w Szkole Podstawowej w Lipnicy Wielkiej-Przywarówce. Pierwszym prezesem został prof. dr hab. Ryszard Kantor. Zastępcami: Stefan Łaciak i Aleksander Suwada. Sekretarz — Jan Łaciak, skarbnikiem — Zofia Kupiszewska. Członkowie Zarządu — Leon Rydel, ks. Władysław Pilarczyk i Grażyna Herzig-Wolska.

Od II Walnego Zjazdu, który odbył się 18 I 1992 r. w Krakowie, do dnia dzisiejszego prezesuje TPO ks. Władysław Pilarczyk.

dziejów dawnych i nowszych oraz pokazywano całokształt życia jej mieszkańców.

3. Popularyzowanie Orawy, jej kultury, walorów geograficznych, rozwój turystyki. Prostowanie błędnych wyobrażeń i sądów narosłych w ciągu dziejów poprzez odczyty, artykuły prasowe, audycje radiowo-telewizyjne, sesje naukowe i popularno-naukowe.
4. Podtrzymywanie świadomości narodowej wśród mieszkańców Orawy, jak również wśród ludności polskiej Górnej Orawy na Słowacji.
5. Inspirowanie różnorodnych działań na rzecz rozwoju gospodarczego i kultury właściwej dla tego regionu. Zachowania tradycji, zwyczajów i obrzędów, całego dziedzictwa duchowego przekazanego nam przez ojców.
6. Pragnieniem TPO jest, aby w szkołach orawskich powstawały szkolne koła TPO.

Na pewno nie są to wszystkie cele, jakie stoją przed nami. Trzeba stwierdzić, że większość tych celów jest realizowana w naszej działalności na co dzień.